

Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v roce 2014

Pověřená knihovna: Městská knihovna Náchod, o.p.s.

1. Základní cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2014

Hlavním cílem regionálních funkcí v okrese Náchod je podpora veřejných knihovnických a informačních služeb, zejména pro občany malých obcí.

Regionální funkce byly zaměřeny na tyto oblasti:

- poradenská a konzultační činnost pro základní knihovny,
- vzdělávání pracovníků základních knihoven, pořádání seminářů a porad,
- tvorba, distribuce a cirkulace výměnných fondů pro základní knihovny provozované obcemi,
- pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů základních knihoven provozovaných obcemi,
- podpora při zpracování statistiky o činnosti základních knihoven provozovaných obcemi,
- servis výpočetní techniky v základních knihovnách provozovaných obcemi,
- další nezbytné činnosti, které vedou k rozvoji knihoven na územním rozsahu pověřené knihovny

Pro rok 2014 byly stanoveny tyto konkrétní úkoly:

- pokračovat v získávání financí na nákup výměnných fondů formou dotací nebo darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven,
- společně s Krajskou knihovnou a ostatními pověřenými knihovnami stanovit priority rozvoje knihovnictví v Královéhradeckém kraji na léta 2014 – 2018 s výhledem do roku 2020, včetně kampaně Bohatství regionálních fondů a informací v našich knihovnách,
- v pověřené knihovně využívat elektronické dodávání dokumentů z Krajské knihovny,
- na webové stránce v oddíle Pro knihovny prezentovat informace a potřebné materiály pro knihovny a jejich provozovatele na území své působnosti,
- sledovat plnění standardu VKIS v knihovnách své působnosti, analyzovat a vyhodnocovat výsledky, napomáhat motivaci k dosažení optimálních výsledků, zvláště u knihoven přihlášených do soutěže Knihovna roku,
- podporovat kompetence knihovníků obsluhovaných knihoven v oblasti hodnocení výkonů vlastní knihovny a realizace průzkumů spokojenosti uživatelů; zaměřit se na knihovny, kde průzkum nebyl uskutečněn v posledních pěti letech,
- provést revizi nejméně 20% výměnného fondu.

1.1. Síť obsluhovaných knihoven

Počet obsluhovaných knihoven se o 1 knihovnu snížil z důvodu zrušení obecní knihovny ve Starkoči.

1. 2. Pracovníci zajišťující regionální služby

Regionální služby v okrese zajišťuje 2,85 přepočteného úvazku. Snížení oproti předchozímu roku o 0,05 úvazku je zapříčiněno personálními změnami. Knihovnické služby jsou objednávány u čtyř městských knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují), které zajišťují tvorbu a distribuci výměnných souborů z prostředků dotace pro základní knihovny provozované obcemi příslušných střediskových obvodů.

2. Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

2. 1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Pracovníci regionálních služeb Městské knihovny v Náchodě poskytli knihovníkům okresu 70 konzultací a uskutečnili 213 metodických návštěv. Další konzultace a metodické návštěvy poskytovali pracovníci městských knihoven, u kterých MK Náchod objednává knihovnické služby. Celkem bylo uskutečněno 346 konzultací a 300 metodických návštěv. Metodické návštěvy se zaměřovaly na revizi a aktualizaci knihovnických fondů obecních knihoven, zpracování základních fondů obecních knihoven do programu v počítači a na školení knihovníků v práci s knihovnickými systémy, na uspořádání knihovnického fondu. Nezapomínalo se ani na práci s internetem a tvorbu nových webových stránek knihoven.

2. 2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Rozbor činnosti a statistiky knihoven jsou probírány na poradách knihovníků základních knihoven, které organizují jednotlivé střediskové knihovny a na poradách vedoucích městských knihoven okresu.

2. 3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Porady vedoucích městských knihoven se konaly v roce 2014 dvakrát (19.3., 10.12.). Proběhlo 7 aktivít knihovníků po střediskových obvodech, kde se probíraly otázky statistiky, aktuálního dění v oboru, práce se čtenáři, práce s regionální literaturou. Městská knihovna v Náchodě uspořádala pro pracovníky knihoven okresu seminář zaměřený na využívání Meziknihovní výpůjční služby a Elektronického dodávání dokumentů. Dále MK Náchod uspořádala Burzu nápadů, kde měli jak profesionální, tak neprofesionální knihovníci možnost sdílet své pracovní zkušenosti, tipy a podněty pro svou práci. Pro knihovníky obecních knihoven uspořádali pracovníci regionálních služeb již tradiční studijní exkurzi – tentokrát do Knihovny města Hradce Králové a do Obecní knihovny v Roudnici.

2. 4. Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce

V roce 2014 proběhla revize části výměnného fondu (umístěného v Městské knihovně v Náchodě), tímto byl zjištěn přesný stav této části fondu, který je ve skutečnosti o několik tisíc svazků nižší než bylo doposud vykazováno. Pravděpodobné vysvětlení tak rozdílného stavu je nejspíše v chybně vykazovaných údajích o stavu výměnného fondu v letech, kdy se zaváděl systém regionálních služeb na základě smlouvy o poskytování regionálních služeb. Z důvodu personálních změn a změn v metodických postupech výpočtů stavu fondu

se s ohledem na data vykázaná v minulých letech nedá přesně určit kde ve vykazování došlo k omylu. Z tohoto důvodu nekorespondují propočty stavu fondu za rok 2013 a 2014. V následujícím roce se bude ve statistice fondu vycházet ze stavu po revizi výměnného fondu.

V roce 2014 bylo expedováno 342 souborů s 13 739 svazky. Distribuci souborů zajišťují knihovny, které mají svůj střediskový obvod a pověřená knihovna.

Knihovníci obecních knihoven si většinou vybírají knihy z výměnného fondu častěji a po menších dávkách, protože si je odvázejí v taškách. Rozvoz větších souborů zajišťuje knihovna autem.

Na tvorbě výměnných fondů se podílejí i obce, které využívají služeb střediskových knihoven na základě smluv. V letošním roce přispěly na nákup výměnných fondů částkou 317 060 Kč. V této částce je zahrnuto i předplatné časopisů, které svým knihovnám zajišťuje Knihovna města Police nad Metují.

2. 5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Bylo zrevidováno 19 knihoven (Bohuslavice nad Metují, Černčice, Červená Hora, Horní Radechová, Slatina nad Úpou, Chvalkovice, Žďárky, Česká Čermná, Dobrošov, Dolní Radechová, Jizbice, Řešetova Lhota, Vysokov, Lipí, Dolany, Nový Ples, Doubravice, Machov, Žďár nad Metují).

2. 6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Knihovny nakupují z prostředků obecních úřadů pouze knihy do výměnných fondů.

2. 7. Servis automatizovaného knihovního systému

Servis byl poskytnut knihovnám v obcích Černčice, Stárkov a Rychnověk. Celkem bylo uskutečněno 5 servisních návštěv.

3. Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2014

Formou dotací či darů přispělo na nákup výměnných fondů 47 zřizovatelů obsluhovaných knihoven celkovou částkou 317 060 Kč. Se zřizovateli obsluhovaných obecních knihoven byl předběžně sjednán příspěvek i na rok 2015

Priority rozvoje knihovnictví v Královéhradeckém kraji na léta 2014 – 2018 s výhledem do roku 2020 byly probírány na poradách profesionálních i neprofesionálních knihovníků, v rámci kampaně Bohatství regionálních fondů a informací v našich knihovnách uspořádala Knihovna města Police nad Metují celoroční soutěž zaměřenou na poznání regionálních osobností.

Městská knihovna Náchod využívá službu elektronického dodávání dokumentů ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. K tématu využívání služby elektronického dodávání dokumentů byl uspořádán seminář.

Oddíl Pro knihovny na webových stránkách Městské knihovny v Náchodě je pravidelně aktualizován, jsou zde umístovány aktuální informace z oboru, materiály pro práci v knihovnách, zápisy z porad apod. Jsou zde také základní informace o všech knihovnách v regionu Náchod. Počet vstupů do tohoto oddílu se samostatně nezobrazuje.

Standardy VKIS jsou sledovány a probírány s knihovníky na poradách vedoucích knihoven i na setkáních knihovníků obecních knihoven ve střediskových knihovnách. Pro dobrou

reprezentaci v soutěži Vesnice roku připravili pracovníci regionálních služeb knihovny v České Čermné, Vlkově, v Šonově a Provodově.

V knihovnách střediska Náchod proběhl v roce 2014 průzkum spokojenosti čtenářů.

V každé zúčastněné knihovně budou výsledky průzkumu projednávány s knihovníkem tak, aby se v následujících obdobích mohl zaměřit na zlepšování služeb a zvyšování spokojenosti svých čtenářů.

V části výměnného fondu (umístěného v Městské knihovně Náchod) proběhla revize.

Zprávy z revize a superrevize jsou přílohou této zprávy. V roce 2015 proběhne revize zbylé části výměnného fondu.

4. Komentář k finančnímu zajištění regionálních funkcí

Na výkon regionálních funkcí bylo knihovně přiděleno o 287 000 Kč více než v roce předchozím. Navýšená částka dotace byla z většiny použita na nákup výměnného fondu a dále na nákup knihovnických služeb. Z celkové částky byla na nákup knihovního fondu použita téměř třetina (28,8 %) dotace.

Z dotace bylo financováno celkem 2,85 pracovního úvazku. Z toho 2,0 úvazku metodika, 0,65 zpracování fondu a 0,2 úvazku řízení a ekonomika. V roce 2013 byly čerpány ostatní osobní náklady z toho důvodu, že v měsících červen až prosinec byla 1 pracovnice zaměstnána na dohodu o provedení práce. V roce 2014 již tomu tak nebylo. Mzdové náklady byly sníženy personálními změnami a zařazením pracovníků do nižších platových tříd.

Z důvodu pozdního vyplacení dotace na účet Městské knihovny Náchod (14.5.2014) nemohlo být vykonávání regionálních funkcí dodrženo v takovém rozsahu, jak bylo naplánováno. Naopak termín vyúčtování dotace na regionální funkce je poměrně brzký a z účetního hlediska je obtížné ho dodržet.

Do výměnného fondu střediskových knihoven přispívají podle smluv tyto obce:(Náchod – Česká Čermná, Dolní Radechová, Kramolna, Nový Hrádek, Studnice, Vysokov, Adršpach, Heřmánkovice, Jetřichov, Martínkovice, Otovice, Šonov u Broumova; Červený Kostelec – Červená Hora, Horní Radechová, Slatina nad Úpou, Zábrodí, Žernov; Jaroměř – Dolany, Doubravice, Heřmanice, Hustiřany, Jasenná, Nový Ples, Rasošky, Rožnov, Rychnovek, Šestajovice, Velichovky, Velká Jesenice, Veselice, Vlkov; Nové Město nad Metují – Bohuslavice, Černčice, Jestřebí, Mezilesí, Nahořany, Provodov – Šonov, Přibyslav, Slavětín, Slavoňov, Vršovka; Police nad Metují – Bezděkov, Česká Metuje, Machov, Suchý Důl, Velké Petrovice, Žďár nad Metují. Polici nad Metují přispívá na nákup knih i obec Bukovice, která nemá vlastní knihovnu.

Některé obce vydávají značné částky na nákup literatury do fondu vlastní knihovny a služeb výměnných souborů využívají minimálně (Hoříčky, Chvalkovice, Stárkov).

5. Závěr

Regionální služby jsou jasným přínosem v práci obecních knihoven. Díky finančnímu příspěvku na regionální funkce je možné všestranně rozvíjet knihovnickou činnost. Silnou stránkou jsou cíleně budované knihovní fondy pro využití v obecních knihovnách, přístupnost internetu v obcích, konzultační a poradenská činnost pracovníků regionálních služeb. Slabou stránkou je dopravní obslužnost a časové možnosti knihovníků obecních knihoven ve využití nabídek vzdělávání. Také věková struktura knihovníků obecních knihoven někdy neumožňuje přijímání nových forem práce v takové míře, jak bychom si přáli. Ale bez příspěvku na regionální funkce by stagnovala činnost knihoven i tam,

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

kde mají obecní funkcionáři i čtenáři o knihovnu zájem.

Přílohy: Výkaz výkonů a financování regionálních funkcí za rok 2014

Protokol o provedení revize výměnného fondu

Protokol o provedení superrevize výměnného fondu

Zprávu sestavil: Klára Havlová

Dne: 14.1.2015